

(המשך מעמוד 4)

יתכן שזו הסיבה לחוסר-הטעם של ההס' פד המוגזם. רגש כח מ של אשמה כירסם בלב המספדים — וזין כמו המצפון הרע כדי להביא אדם לשבח את חברו.

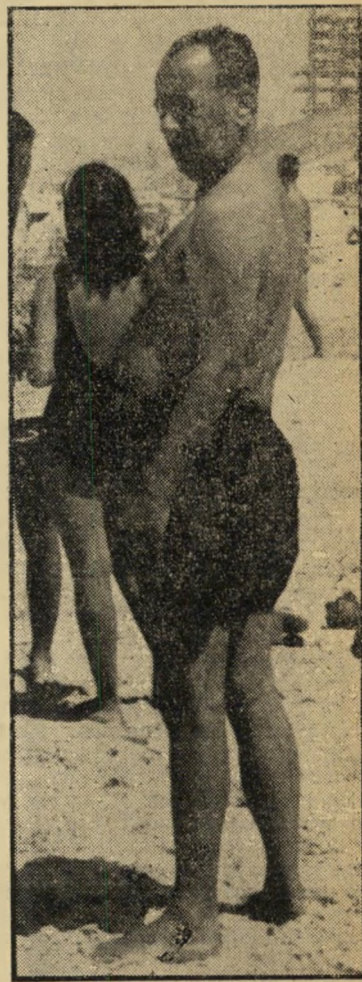
פרשת סובלן

אחד שלא נחד

האב כל יהודי ארצות-הברית ניתקפו פחד, אימה והיסטריה בשיא פרשת סובלן? עת ני ישראל, שניזונו ממקורות-התעמולה הממשלתיים, השבו בחיוב. השבוע הגיע לישראל קול שהוכיח את היתוף.

העתון היהודי-האמריקאי נואיש וואיס ("קול יהודי"), המופיע בקליפורניה, פירסם מאמר של בעליו ועורכו, כמאל ג'ן, שהביע דעות נוגדות בצורה שאינה משת' מעת לשתי פנים. כותב ג'ן:

"...אני יכול להבין את החפזון בו אצה ישראל למצוא חן (בעיני ממשלת ארצות-הברית), עוד לפני שנתבקשה לכך. חוק השבות אומנם קובע כי ישראל לא תנוצל כמיקלט לפושעים יהודיים... אולם דבר זה לא היה צריך לשלול מסוב' לן, המרגל הניסילט, את הזכות החוקית להגיש בקשה — דהקא בישראל, היודעה בשל דבקותה הקפדנית בחוק." "מחבר חוק ג'נטי". אחרי שג'ן סר

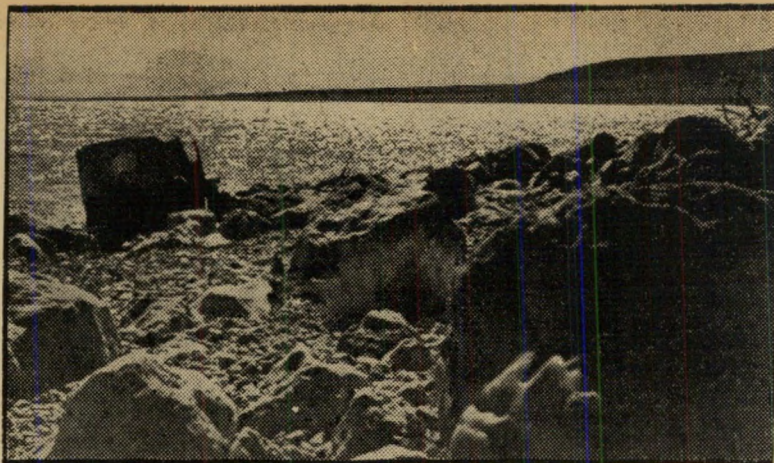
עורך דיסנצ'יק קפיצה לים

קר את המשך הפרשה בבריטניה, הוא קובע: "כל העניין ה'א' שבריטניה רוצה כי ישראל תעשה עבורה את העבודה ה' מלוכלכת."

אולם עיקר חיצו של העורך היהודי מ'פנים חזקא כלפי ממשלתו שלו — ובעיקר נגד חברי הקונגרס האמריקאי, שיצאו נגד ישראל בפרשה זו. כותב ג'ן:

"בארץ זו אנו שומעים הרבה דברים רותחים על סירובה של ישראל לקבל עליה את המעמסה של העברת סובלן לארצות-הברית. וכפי שאפשר היה לצפות, המבקר בעל הקול הרם ביותר הוא אדם שנאשם, בעבר, על כך שהוא בן לחוק האמריקאי. הא ידוע כאדם חסר-מעצורים בתפקידו

השבוע סירב בית-המשפט הבריטי ל' בסל את צו-הגירוש, וסובלן עומד לערער על כך בפני בית-ההגדרים.

ג'ים מס' 5923 על שפת ים-המלח זהירה בסלע

כיושב-ראש ועדת-חקירה של הקונגרס. "נאומי על פרשה זו בקונגרס הוכיחו, כי הוא בן לא רק לחירויות האורח בארצות-הברית, אלא גם לחוק הבינלאומי. כותני לחבר-הקונגרס פראנסיס חלטר, אחד משני המחברים של חוק-ההגירה הנו' עניי, ויושב-ראש ועדת-הקונגרס לחקירת פעולות בתי-אמריקאות."

"על רגליו האחרונות" ג'ן לא הי' סס לתקוף בחריפות את חברי-הקונגרס רב' הכוח:

"חלטר קם על רגליו האחרונות ודרש מן הקונגרס וממשרד-התוך לבטל את זכויות-הנתיחה של אל על, אם ישראל לא תחזיר את סובלן לארצות-הברית. העובדה שיש' ראל לא הפרה שום חוק ושום חוזה, לא מנעה בעד חלטר לנקוט דרך של סחיטה שפלה.

"אחר-כך דרש חלטר שסובלן יובא חזרה מבריטניה. כאשר משרד-התוך האמריקאי הודיע לו שפשוטי של סובלן אינם בני' הסגרה, הפגין חלטר שוב את זילולו ב' חוק, בקבעו כי לדעתו זה לא נוגע לעניין של סובלן.

"חלטר אינו מסתפק בתפקידו כסחטן, אלא רוצה גם לעסוק בחטיטה. הוא דרש כי הבלש האמריקאי יוביל אותו למיתקן צבאי אמריקאי בבריטניה, ויחזיקו שם עד שניגע מטוס אמריקאי. אכן, סמל של איש-חוק! "חלטר לא אמר אם הוא דורש לבטל גם את זכויות-הנתיחה של חברות-התעופה הבריטיות, אם יסרבו הבריטים להביא את סובלן לאמריקה. גם איני זוכר שהוא נבח למען הסגרתו ליוגוסלביה של ארטוקוביץ, נאצי החי בנוחיות באמריקה, והמבוקש במולדתו בעוון רצח מאות-אלפים בשעה ש' פעל למען היטלר."

רג במים עכורים. סיכם העורך ה' יהודי-האמריקאי האמיץ את התקפתו המר' חצת:

"גידמה כי חלטר והועדה שלו שירדו לשפל המדרגה בעיני הציבור האמריקאי, גאלצים עתה לדוג דגים במים עכורים בנכר. אין הועדה מצליחה ביותר כדינג במי המולדת."

כבישים

מי לא היה שפ'

איש לא שם לב לגיפ מרוסס ומאובק, שנעצר ליד שיירה ססגונית של מכוניות מפוארות, ארוכות-הכנף, שחגו לצדי כביש שחור וחלק בשפך נחלי-זורה, מטרים ספורים משפת ים-המלח. ארבעת הבהורים ש' ישבו בגיפ (חוליית מודו מ'ם בנגב) לא הוזמנו לטקס פתיחת הכביש החדש סדום-עין-גדי, נקלעו למקם במקרה, האוינו ב' חיוך אירוני-במקצת נאומי הפותחים.

לשחא תרו הבהורים אחרי מישהו מתחיקי הערבה וים-המלח, שאמנם לא סללו את הכביש, אולם סלקו את סלעי-הענק הרא' שונים שהיו סורים בשטח, חסמו אפילו התקדמות של גיפ. מבטם נתקל בסניהם ה-הוריניים של סקידו משרדים מתלאאביב ומיר, שלים, וכסובגן בפני יהודה אלמוג, ראש המועצה האזורית, אשר לא נשתנה מאתם הימים: או דיבר, ודיבר עתה. ב'וץ וקו'יאק. את פני אריאל איצקין לא חיפשו הבהורים: האיש שסלל את הדרך

• החוק האמריקאי המצמצם למינימוס את כניסתם של מהגרים שאינם בני הגזע הלבן.

• ועדה הידועה לשימצה בחוגים ליב' רליים בשל צייד-המכשפות שלה, שקדם ל' מסקארת.

סיבה שנה: למעריב, המשגשג מבחינה כלכלית, יש עודף גדול של כסף. בעליו (50 אחוז של העתון שייכים לעבד ב'ן ע-י, ראש עיריית נתניה, והשאר לכמה מן העורכים) סבורים כי בוקרון הוא השק' עה טובה.

מאחר שמעריב חזק מאד בשטח המודעות, הוא יוכל להפעיל לוזן על מטרמיו לפוטם את מודעות-הם גם בבוקרון שיה.

מועדון המכובדים. אדם השיקולים המעשיים האלה אינם קובעים. כמו בכל החלטה גדולה, יש גם כאן מי שקל רב לשיקולים אישיים ורגשיים.

מאז היחסו, סובל מעריב מתסביך של כבוד. הצהרון הצליח בשנותיו הראשונות הודות לאופיו הסנסציוני, שהיה אז יחיד במינו בארץ. מאז הוא משתדל להתברר על עבר זה, לרכוש הילה של כבוד, כפי שהיתה, פעם, להארץ.

משום-מה נהוג בארץ לכבד בוקרון, בעל תפוצה זעירה, יותר מאשר צהרון, בעל תפוצה והשפעה גדולה פי שלושה או ארבעה. קול-ישראל נוהג לצטט בהרובה את המאמרים הראשיים של בוקרון בעל תפוצה אפסית כמו שרעים או המודיע, מבלי להזכיר כלל את ידיעות אחרונות או מעריב, אותם הוא מחרים כאילו היו סניפים של העולם הזה.

על-ידי ייסוד בוקרון יכול מעריב להתגבר על מכשול זה, להיכנס סוף-סוף למעדון המכובדים.

ג'ג' עם "הארץ". זהו שיקול חשוב בשביל צייק וחבריו. אך יתכן כי יש שיקול סמוי, שהוא המכריע: השינאה הלז' הסת שלהם לעורכי הארץ. שינאה זו היא הדידת, ורק שינאתם המשותפת להעולם הזה יכולה להשתתף לה.

בעוד שעם הארץ בן למעריב, הגיראה לו הלאגרי, הרי שבית מעריב בן להארץ, הגיראה לו הסריכשיו, ומיושן. בוקרון של מעריב מכון, בהכרה, בעיקר ג'ג' הארץ, כי מעתני-המפלגות, וזיה-התפוצה, אין מה לקחת. ואילו דבר מבטס על מחנה מארגן ועל מנויי-כספיה, וקשה לפגוע בו. כך יהפוך הרויקרב מעריב-הארץ למלחמה על חיים ומות.

מתי יקפון צייק לתוך המים? לפי שעה ניקבע האחר בינאר הקרוב ליום היי'ד של המיבצע.

האיספר הזוכה

העצרת הרבתי היתה המוגנית וסוערת. מאות מתושבי באר-שבוע התכנסו לאספה שנערכה על-ידי מ'פ'ם, כדי למחות על ה' גזרה הלוהצת ביותר — התייקרות מחיר הלחם.

בתום האסיפה פרשו כתבי העתונות של העיר הדרומית מתוך הקהל, פנו איש ל' ביתו, על-מנת להעביר בטלפון את הידיעות לעתונייהם.

כמה אנשים היו? למחרת פרצה ה' סערה. בעוד שכתב על-המשמר, נחום סנה, המשמש גם ככתב עתיים בבאר-שבוע, הצביר לעתונו רשימה מלאה על האספה, ציין כי מספר הנוכחים בה הגיע לאלף, כתב יידו, סופר הניסוסים פוטס הרברט בן-עדי, כי מספר הנוכחים לא עלה על 45.

לגבי הקוראים לא היתה לעניין, אולי, חשיבות רבה. מה גם שמעטים הם הקור' אים שני עתונים אלה כאחד, והעלולים, אולי, לגלות את הסתירה. אך לגבי כתבי באר-שבוע היתה לכך משמעות רבה. מה עוד שברשימתו של בן-עדי סולפו דבריו של נחום סנה, שנאם אף הוא באותה אסיפה, כי הם ידעו שעת-נאי ותיק כבן-עדי לא יתפסל לשטות מפיו זו, אלא אם כן בכחתו לא הכשיל את י-דו, אשר תהול עובד ב' משרה קבועה בעתונו רק כחודשיים קודם לכן.

אכן היתה לבן-עדי אדום-השער גם סיבה אישית לנטור טינה לכתבו המזוקן של על-המשמר. לפני שלושה חודשים נבחר סנה כיו"ר תא-כתבי באר-שבוע במקומו של בן-עדי, שגרם לביונות לא מעטים בארבע שנות כהונתו.

גם ועדת עורכי העתונים, ייחסה לעניין חשיבות רבה, התכנסה מיד בתל-אביב, כדי לדון בו. ההחלטה שנתקבלה בתום הישיבה הטילה על כתב על-המשמר להתי' נצל על המקרה, או להוכיח את צדקת גיר' סתו על-ידי צו נאטרלי.

קול אלמוני במלפון. למולו של נחום נכח באותה אס'פה גם כתב חרות בבאר-שבוע, יצחק (ש' טיל) שתיל. נחום פנה אליו, ביקש לקבל ממנו אומון של מספר הנוכחים. לפי אומדניו היו שם ב' ערך 700 עד 750 איש, קבע שתיל.

סנה לא היה זקוק לאשור כשר מזה (המשך בעמוד 10)

הראשונה, עם קבוצת בודאים, עוב מומן את ים-המלח, נספר ממחלה ממארת ב' מצפה-רמון. נעדר גם סגנונידודו של אריז אל, מוסיק, אשר עבר את כל הדרך מ' סדום לעין-גדי, תוך סלילתה — יחף. עתה הוא אחד הג'אולוגים הצעירים והמבטיחים ביותר במדינה.

אף עמנואל רבינוביץ עם חוליית מודדי המים שרו (העולם הזה 860) לא היו פה. עמנואל לא רק מוד את המעיינות בסביבה, אלא אף גילה את מידת כוחם הרסואי — לאחר ששקע פעם בכוכן כמעט עד הצהאר, ריפא תוך כדי כך פצע כרוני ברגל. ב' הודמנות אחרת הרחיק חמישה בקבוקי קוניאק מאריאל ומוסיק, משט-פס בגיפ שלו (מס' ת'5923) אל הקיר מעל קאסר איווארה (מצד זוהר), שם נפרצת עתה דרך חדשה — מערד לסדום. עתה בונה עמנואל משקעים הדרומטרים מרזיקים לשירות ההידרולוגי בירושלים.

לא היו כאן גם דני הרהבית ו-עמנואל השני (פרת), אשר פעם דיקלמו איש ל' רעהו שירי לרמונטוב וז'בוטינסקי — כל הדרך מסדום עד לפסגת המצודה, תוך כדי דהירה באותו גיפ עצמו עם עמנואל רבי' נוביץ ("הראשון"), ובחדאי לא היה פה אותו בודאי, אשר השכיר לחוליית מודדי המים את מלמו ואת שירותיו כמורה-דרך וממחה לענייני המים בסביבה. גם הבדואי גם גב קבוצת הסוקרים כמעט ומתו מצמא באותו סיור.

פיחות הקידומטו-ם. משפך זוהר דהרו המכוניות צפונה, לקיבוץ עין-גדי, שם נערך טקס נוסף (נוסף לטקס בניינים, ליד שכוחת כביש מצדה) בנובג השיירה דהר גם הגיפ המרוסס והמאובק. משהגיעו ל' נקודה הסופית, חייך אחד הבהורים: "מעני' יין, היתה לי הרגשה שנגבו לי את המר' חקים. גם — הססידומטר שרום כמו תמי: סדום — עין-גדי: 52 קילומטרים." ענה חברו: "נגבו, נגבו... בזמננו כל קילומטר היה קילומטר. עכשיו גם ב' קילומטרים עשו שיחות..."

משחזרו בערב הסקידים והכתבים, וידחו בהתלהבות על המארע לעתונייהם וידידי' הם: "היה טקס עצום. מי לא היה שמו"

עתונות

בוקר טוב

עתונאים רבים בישראל זכו בימים ה' אחרונים לחייה: עורך מעריב, אריה ("צייק") דיסנצ'יק, צילצל להם א-שית, כדי להזמנים לעבור לעתונו. הידוע להם צייק, בסודיות רבה: עבדתם דרשה לתוכנית חדשה, ש' עדיין אינה ניתנת לפירסום.

התוכנית הסודית: עתון-בוקר חדש. המכונה רעבה. מזה שנים, מאז ניכ' של הנסיון להוציא לאור עתון-בוקר בשם זמנים, לא נוסף יומון עברי למדינה. כי גם היומנים הקיימים נאבקים קשה על עצם חייהם, שעה שהקהל-הקוראים נודד מן הבוקרונים הצהרונים.

מדוע, בכל זאת, החליט מעריב על נסיונו החדש?

הסיבה הראשונה היא כלכלית. עוד בימי העורך הראשון של מעריב, צור אל קרליך בך, רכש הצהרון ממספר-השילומים מכונית דפוס חדישה ביותר, בעלת הספק עצום. אפילו תפוצת מעריב, שהיא גדולה בממדי ישראל אך מבוטלת במסדי אנוליים, אמרי קאיים או גרמניים, לא יכלה לספק למכונה הרעבה עבודה בכמות מספקת. בוקרון יקל על מעמסה זו, יקטיני-יחסית את הוצאות האחזקה.